

Jak jsem se naučila R a jak přišla sestra na svět.

Mně bylo dva a tři čtvrtě roku, a maminka se rozhodla povít mého sourozence, nejráději kluka Pepíka, ve svém rodišti na Slovensku, u své matky. Byl konec horkého července, proto se událost spojila s dovolenkou otce. Ten rok se vydařily i žně, začalo se s nimi dřív, navzdory nadmořské výšce.

Čekala jsem čápa už několik dní. Chodila jsem s otcem po strništi na sklizeném poli, nad rodný domek mé matky, odkud byl nádherný pohled na Kurtovu skalou, naproti přes řeku Hnilec. Těžší se tam vápenec. Ale na to ticho se pamatuji dodnes, pokud nezaznělo z místního rozhlasu varování.

„Pozor, pozor, bude komorový odstřel!“ Potom se dutá rána nesla po vodě daleko a někdy i nějaký prach z odstřelu, který se dostal na povrch.

Řeka se v ranním slunci leskla, až oči přecházely. V tomto úseku tekla celkem líně, pokud bylo v řece málo vody, dělaly se peřeje. Bylo ticho, jen čas od času byl slyšet rachot vlaku za řekou vezoucí lidi do Gelnici za nákupy, k lékaři, za prací, nebo až do Banské Štiavnice apod. Ten vlak nebyl vidět po celou trasu kvůli zákrutám kolejového svršku a porostu, jen jste ho identifikovali podle zvuku. A čáp stále nikde.

„Pane Balbolič, budu mít blášku“. „Čo to je, blášku?“ Ptá se pan Barborič, řezník, obchodník, hostinský a vozataj v jednom. „Ne blášku, ale blášku“. Odpovídám. „Dostaneš cukrík, ak povieš brášku.“

Už třetí den jsem se snažila o R pro cukrík. Nešlo to.

„Tak velká holka a neumí R?“ To se mi posmívala jedna z mnoha sestřenic. Byla starší o dva roky. „Povedz traktor, bo to nie tlaktol. Povedz cukrík, bo to nie cuklík, povedz sveter, bo to nie svetul“ Tak to šlo celé dny. Zarytě jsem se do toho tedy obula. Stíllom, holy, blatl, tlaktol. Strom, hory, bratr, traktor, Barborič.!!! Tak už to umím! „Trustý Barboriči, dej mi cukrík! Už umím R“. Dostala jsem jej, a taky ponaučení, že se neříká nikomu, že je tlustý. To jsem nechápala. Vždyť se říkalo-„ ic k tlstému Barboriči pre chlieb, už by ho mal mať.“

2. srpna brzy ráno, zase svítilo slunce jako na objednávku, mne vzbudili, že půjdeme s tatínkem vyhlížet čápa. Maminka měla těžkou hodinku v kuchyni. Byl u ní lékař, porodník. Povoláný v noci, protože porodní babka si nevěděla rady. Po mnoha hodinách utrpení a bolestech, kdy se sestře na svět moc nechtělo, přišel lékař. Za kuchyní byla pouze jedna místnost a v ní jsem spala i já. Tak co teď? Tatínek odešel

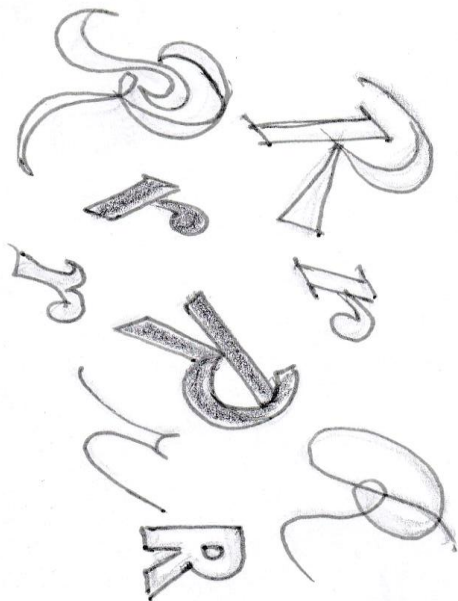

přes kuchyň před dům, a mne si se strejdou podali přes okno. Brala jsem to jako hru a chtěla jsem to znova a znova. To byl hezký den! Byla rosa, šlo se k řece. Tam bude také dobré pozorování! Na břehu rostly jahody. Byly takové dlouhé a tady se jim říkalo truskavice.

Nasbírali jsme plný hrneček. Kousek od břehu vyčníval z vody balvan. Pokud byl venku pomalu celý, dalo se k němu přebrodit vcelku bez problémů a velkého namočení. Ten rok bylo opravdu hezké počasí. Přebrodili jsme se k němu, vody bylo po moje kolena. Plní očekávání jsme číhali na čápa. Nechtěl přiletět a nechtěl.

Za nějaký čas přiběhla k řece sestra maminky, nejmladší Katka. „Jožko, chytro ic, maš dievku. A Milka budze mac smed. Joj, taká horučava“. Tatínek jen protáhl obličej. Druhá holka? Nechtělo se mu na ni ani kouknout. Ale já měla radost. Nevadí, není Pepík, bude Danuška! Letěla jsem k domku, jen mi nožky kmitaly. Mám sestru! Přes rynek, kde měl Barborič krámek s hospodou jsem proletěla jako vítr. Jen za mnou vlála zástěrka. „Mám sestru, trustý Barboriči! Narodira se sestra!“ Od té doby jsem R vtlačila i tam, kde být nemělo.

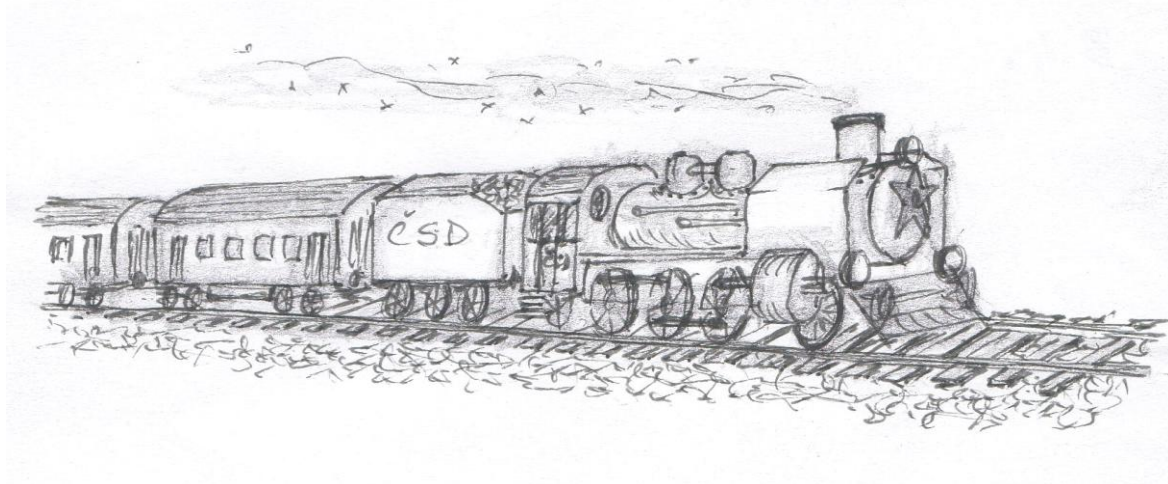
Máslo bylo másro, sádlo-sádro, vlak – vrak atd. atd. Táta mě zlobil celý život s tím, že. „Jdu koupit másro a sádro. A pan Barborič se tě ptal. A kdo tě sem posral?“

Vletěla jsem do stavení a rovnou jsem hledala to mrně. Ještě červená v obličejí, načesaného černého kohouta na hodně dlouhých vláskách ležela na ovčí kožešině za pecí na zemi. Taková malá! Až o hodných pár let jsem se dověděla, že měla po narození 4.30 kg. Zase tak malinká nebyla!

Lehla jsem si k ní na kožešinu a slibovala. Slibovala jsem jí, že jí naučím R. Slibovala jsem jí, že jí budu mít celý život ráda. Slibovala jsem jí, že jí půjčím své hračky. Slibovala jsem jí, že jí u Barboriče vyprosím

cukríky. Na nic nereagovala. Ani oči neotevřela. Tak to ne! Ty se mnou budeš mluvit a kamarádit a ubalila jsem jí facku. Hodinu staré sestřičce! V té chvíli jsem to myslela zcela vážně. Dnes si rozumíme a jsme spolu, jen jak se zadaří. Máme se rády a máme rády také svého brášku, který přišel 6 let po Danušce. Vymodlený syn pro mého otce, syn navrátivši zdraví mé matce po těžkém porodu Danky, kdy pro nedostatek odpočinku po porodu jí pánevní kost nesedla dobře zpět a měla celých šest let bolesti.

V létě se přece pracuje na polích, v lese. Tak nebyla jiná možnost, jen tři hodiny po porodu vstát a uvařit oběd pro celou rodinu. Nanosit vodu ze studny vzdálené od domu asi 150m. Pro muže, hlavě rodiny, práce v domácnosti nebyla. Čtrnáct dní po porodu a po křtinách v kostele Sv. Antona jsme jeli vlakem, tehdy ještě jezdily na páru, domů, do Havířova.

Ještě se zmíním o jménu sestry, dnes tak neobvyklému. Je pokřtěná Danica. Mně se líbí, ale mamce se nelíbilo nikdy a tehdy si neuměla postavit hlavu a v kostele sjednat pořádek. Farář měl trošku pod čepicí. Není divu, v takových vedrech bylo vypít mešní víno dost riskantní. Na dotaz, jaké jméno dají nové holčičce, kmotra řekla „Danuška“. „Danuška, Danuška, to není v křesťanském kalendáři. Vyberte honem jiné“. „Tak Dana“. Farář přikývl a obřad začal. Při modlitbě ji napřed nazval Dorotou a potom Danicou. A toto jméno si nese celý život, neboť pan farář jméno zapsal do Matriky a křestního listu.